

- III { 2540 magánjogból is áll. pap.
 2577 községi magánjogból jelölt. ut.
- I { 2395 egyházi jogból is áll. pap.
 2365 községi egyházi jelölt. ut.
- II { 2319 anyagi büntetőjogból áll. pap.
 2290 vagyis anyagi büntetőjogból jelölt. ut.

deb. 1905 aug. 5. nap

103

165. janu.
1928-29.

Biracakra piadalit:

Dr Csarffy Ede

Dr Mészáros V. Géza
professor univ.

Debrecen, 1928. nov. hó 16.

Ugyazom

Debrecen 1928. nov. 16.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

c. i. d. dév.

Ugyazom.

Debrecen 1928. nov. 16.

[Handwritten signature]

Saját akaraton alapuló
munkásbiztosítás.

A magyar közigazgatási jogban.

Jogtudományi doktori értekezés

Irta
Kovács László

1928.

A 2692

Törvésmunkák.

Dr. Mátyás Éde: Magyar közigazgatási jog.

Dr. Májtyi Viktor: A munkásbiztosítás érvényben
lévő jogszabályai.

Dr. Pap Géza: A módosított munkásbiztosítási
törvény.

Magyar törvénytár.

Rendeletek tára.

Munkásügyi szemle.

Munkásbiztosítás egyike az állam legfontosabb és legharagosabb szociálpolitikai intérményének; mely által a nemzet legnagyobb értéke a munkástömeg védetike meg, számtalan nyomor és pusztító népbetegség ellen.

A nyomor és betegség elleni védekezés első sorban az egyes feladata, mert az egyéiben jelentkezik. Azonban mikor a nyomor, betegség tömegessé válik, mikor kollektív jelenségekben nyilvánul, a társadalom nyomora, betegségeit jelesterik, ekkor már az egyesek tevékenése nem hozza meg a kívánt eredményt.

Elyenkor az államnak kell közbelépni.

Az állam feladata lesz a társadalmat meg-

idei és segítené a betegség, nyomor elleni nagy küzdelemben.

Örre szolgál a munkásbiztosítás.

Hitelönbörző módon teszi lehetővé az állam, hogy az egyes. a szociális biztosítás kedverményében részesüljön. Egyrészt felállítja a kötelező biztosítás intézményét; mellyel kikapcsolja az egyén akaratát és ex lege kötelez bizonyos munkaviszonyban lévő személyeket, hogy magukat biztosítsák.

Másrészt lehetőséget nyújt arra, hogy azok kik biztosításra kötelezett munkaviszonyban nem állnak, saját elhatározásukból a biztosítottak sorába lépjenek; vagy kiknek kötelező biztosítása megszűnt, magukat továbbra is biztosítsák.

A saját akaraton alapuló biztosítás tehát kétféle módon jöhet létre, úgy mint:

önkéntes biztosítás és önkéntes tovább-fizetéssel biztosítás útján.

Az önkéntes biztosítás azon alapszik, hogy mind-
azonok, kik a törvény értelmében nem kötele-
zettek biztosításra, és által a biztosítás előnye-
iben résztvehessenek.

Az önkéntes tovább-fizetéssel biztosítás gondo-
lata azon a feltételre alapszik, hogy a biztosítá-
sra kötelezett foglalkozásából kielégő, nem
tud mindjárt oly foglalkozási köröt találni,
amely reáadás foglalkozási körűek megfelel;
és miatt ne maradjon biztosítás nélkül.

Az önkéntes biztosítás a magyar törvényho-
zásba a XIX. sz. évi második felében lép.

E törvény uttoró az 1884. évi XVIII. te. (Epartörvény),
mely a 143. §-ában megengedi a segélypienztá-
rak alakulását. A segélypienztárak működé-
sére, tagjainak jogaira és kötelességére, az
alapszabályok irányadók. A tagjaitól követel-

heti hozzájárulás aronban nem lehet nagyobb,
mint heti bértök 3 szarvaléka (1143. §.)

Nagy fejlődést mutat az 1891. évi XIV. tc.

Észerint szabad elhatározásuk alapján beleférhet-
nek a betegsegélyező pénztárba azok: kik valamely
vállalattal nyolc napnál rövidebb időre szerszód-
tek; vasúti üzemeknél és ezek gyáraiban és mű-
helyeiben és más üzemeknél 1200 forintnál ma-
gasabb éri, vagy 4. forintnál magasabb napi bért
élvernek; a házi iparral foglalkozók; önálló
iparosok; műőrgazdasági vállalatok munka-
veretói és munkásai; a biztosításra kötele-
zettek családtagjai és mind azok, kiknek be-
lépését az illető betegsegélyező pénztár alapsza-
llályai megegyezik (14. §.)

A betegsegélyező pénztár tagjainak kötelezettségit
az alapszabályok állapítják meg.

Mindernek a törvények a kívánt követelmé-

nyeknek nem tudtak megfelelni.

Údvaros iktatásokat csak az 1907. évi XIX. tc. hozott. Bővítve a biztosítás körét, kiterjeszti balcsent polgárokra is; a biztosítási szerződést közzétesztetve és ezzel intézkedéssel az apró munkásbiztosítási pénztárak ellen felmerült panaszokat orvosolja.

Polgárok esetében inkább biztosítják magukat a törvény szerint:

Állami, törvényhatósági, községi és közsélapítványi vállalatoknál vagy hivataloknál, ideértve az állami vasutakat, postát, távírdát, tárbuszot és gyárakat, is, továbbá a közintézeteknél, úgyszintén a nyitva van forgalmú vasúti és gőzhajózási vállalatoknál lévő, biztosítási kötelezettség alá nem eső alkalmazottak; a házi iparral foglalkozók; segéd munkásokat nélkülül dolgozó önálló iparosok; a községes naposmunkások; a biztosított pénztári tagok családtagjai; munkahelyekkel bíró (bíró)

nyilvános tanintéreték tanulói; merőgardasági munkások; és családok; javító intézetekben plébányeretteket és letartóztatottakat; akik a törvényt közvetlenül megelőzőleg a betegsegélyező pénztárnál legalább három hónapon át, önként biztosítottak. (7. §.)

Önként biztosíthatják magukat még a betegsegélyező pénztárnál mindazok, kik a vállalkozási jogviszonyban állnak; továbbá a biztosítottak családtagjai is (141. §.) (2. bekezdés)

É a törvény a baleset esetére szóló önkéntes biztosítást kiterjeszti preukivül, ha fizetésük 1400 Ft-t nem haladja meg: az ipari üzem tulajdonosaira, balesetbiztosítási kötelezettség alá nem eső alkalmasságaira; s az üzemben rendszeresen vagy hivataloszerűen megforduló más személyekre (8. §.)

Az önkéntes biztosítás különös előfeltétele, az orvosi vizsgálat kedvező eredménye.

Egyébként az önkéntes tagok tagságának létrejötté tekintetében, az Országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztár igazgatósága határoz.

Baleset biztosítás esetén a tagok megszűnhetnek, ha az új megszűnik, vagy az új tulajdonos személyében változás áll be, kivéve az utóbbi esetben, ha az új új tulajdonos a biztosítás fenn tartását, a változástól számított tízeget nap alatt bejelenti. (8. §. 5. bekezdés.)

Betegség esetére való önkéntes biztosításnál, ha a munkaadó biztosításra nem kötelezett és az önként biztosítható alkalmasságait maga jelenti be és biztosítja az Országos munkásbiztosító pénztárral, az esetben az ilyen biztosítás hatálya csak az alkalmasságnak a munkából való kilépése napjával, egyébként pedig mindig csak a naptári év végével szüntethető meg. (7. §. utolsó bekezdés.)

Önkéntes tagok tagsága, akkor is megszűnik, ha az önkéntes tag a betegségnyerési járulékat, két egymásután következő esedékességi napon befizetni elmulasztja.azonban az önkéntes tag tagsági és nyerési jogai orvosi vizsgálat nélkül megújulnak, ha az elmulasztott második fizetési határvaptól számított négy hét alatt, az addig esedékessé vált összes járulékokat befizeti (60 §)

Az 1907. évi XIX. tc. után hosszú ideig szünetel a munkás-biztosítás terén a törvényhozási munka; csupán egy-két módosító rendelet jelent meg.

A rendeletek közt legfontosabb az 4790.-1917. M. t. számú rendelet.

É rendelet az önkéntes tagok tagságának feltételei és létrejötte tekintetében fontos változásokat hoz. É törvény szerint önként biztosít ha-

tők; tisztviselők, művezetők, kereskedőségek, továbbá az állami törvényhatósági, körzeti és közalapváltói vállalatoknál, vagy hivatalokban, ideértve az állami vasutakat, postát távirót, tárbeszélőt és gyárakat is, illetve közintézeteknél, úgyisintén a nyilvános forgalmú vasuti és gőzhajózási vállalatoknál alkalmazottakra, valamint, akik balesetbe birtosítottak, de betegség esetére való birtosítás kötelezettsége alá nem esnek és a munkásbirtosító szervezetekkel szolgálati viszonyban levők és családtagjaik, ha munkabérikük 6000 koronát, illetőleg 20 koronát naponta meg nem halad (38)

Itt tehát a rendelkezés bizonyos bérhatarhoz köti az önkéntes birtosítást.

A betegség önkéntes birtosításra való felvételnek és az ezzel szemelt tagok megszűnésének kérdésében, a területi munkásbirtosító vállalati és magánegyesületi betegsegélyző peuntar igazga-

késége határoz (5. §.)

Tehát a baleseti önkéntes biztosításra való felvétel tárgyában, a rendelet életbe lépte után is fennmaradt az országos balesetbiztosító pénztár igazgatóségának a jogköre. Tézisen új aron rendelkezés, mely szerint a pénztárak igazgatóinak határozata ellen fellebbezésnek van helye.

É rendelet az 1907. XIX te - el szeiben tüzetesen kifejti az önkéntes továbbfizetők jogállását. Orvosi vizsgálat nélkül és tekintet nélkül életkorára, önkéntes fizetéssel megtarthatja tagságát az a biztosításra kötelezett, aki a kötelezettségét megállapító foglalkozásból kilép, de főfoglalkozásában továbbra is alkalmi munkában marad, vagy foglalkozás nélkül van; úgyintén az, akinek biztosítási kötelezettsége a révi vonatkozó törvényes behatár meghaladása következtében szűnt meg; végül az aki az 1907. XIX te 7 § alapján az abban

megállapított feltételek mellett volna biztosítható, feltéve minderebbeen az esetekben, hogy az alkalmazott a tagság megtartására irányuló szándékát a kötelező biztosítás megszűntétől számított négy héten belül a pénztárnál bejelentí és az addig esedékessé vált járulékot befizeti.

Önkéntes továbbfizetéssel tagsági jogát azonban csak az a biztosításra kötelezett tag tarthatja meg, aki a kötelezettség megszűntét követőenül megelőző egy év tartama alatt összesen legalább hat hónapig, vagy pedig két év tartama alatt összesen legalább tizenkét hónapig biztosításra kötelezett volt (3.§.)

Az aki, mint foglalkozás nélkül lévő vált önkéntes továbbfizetéssel a pénztár biztosított taggá vá (3.§), ezen az alapon egy föltában legfeljebb egy éven át maradhat biztosított. Az önkéntes és önként továbbfizető tagok, e tagságuk

megszünése esetén újabb önkéntes tagvágót csak a rendelkezésben megállapított feltételek fennforgására esetben szereshetnek.

Az 1904. XV. tc. 60. §. hatályon kívül helyezettik. A betegség esetére az önként biztosítottak segélyezésre igényjogosultsága a belépési nyilatkozat elfogadásának napjával kezdődő nyolc hét után nyílik meg. (16. §. 1 bek.)

A betegség biztosítási járulékok önkéntes továbbfizetésével biztosítottak, a biztosítási kötelezettség megszünése után, a járulékok önkéntes befizetése előtt bekövetkezett betegség, sülys, vagy halál esetében nem igényjogosultak. (16. §. 2. bekezdés)

En a rendelkezés az 1907. XIX. tc. 61. §. alapján szerzett jogokat (páris jogok) nem érinti.

Önkéntes és önként továbbfizető tagok segélyezésre nem igényjogosultak, arra az időre, amely alatt a magyar szent korona

országainak területén kioldást adóskodóak (16. §.)
 Résben tovább fejleszti, résben megszünteti a reu-
 delkeréseket, az 8524-1921. M. É. számú rendelet.

É. rendelet 1. §-a, az 4790.-1917. M. É. számú rende-
 let 2. §. helyébe lép, ahelyett, hogy az utóbbi §-ban
 megjelölt személyek tekintet nélkül munkabé-
 rük nagyságára, betegség esetére önkeint birta-
 sítthatók.

É. rendelet 2. §. szerint az, aki mint foglal-
 korias nélkül leső vált önkeintes tagjává a
 munkabiztosító pénztárnak, mindaddig, míg fog-
 lalkorias nélkül van, a pénztárnak önkeintesen továbbfi-
 xetó tagja maradhat. Az, aki az alkalmassági viszony
 megszűnésével munkaadójától, vagy ily szolgáltatmány
 nyújtására hivatott intézménytől nyugdíjban, baleseti
 vagy rokkantsági járadékban, vagy erektől egy tekin-
 tet alá eső ellátásban részesül, mindaddig, míg keze-
 seti foglalkozást tényleg nem gyakorol, a betegség birta-

rosítás szempontjából foglalkozás nélkül levőnek kell tekinteni. (2. §.)

Az a tisztviselő, művezető, kereskedősegéd, és hasonló állásban lévő személy, aki kötelező, illetve önkéntes, vagy önkéntes továbbfizető tagságát a kötelező, illetve önkéntes biztosításra vonatkozólag megállapított bérhatár követérében az 1919 évi december hó elseje óta vesztette el, orvosi vizsgálat nélkül és tekintet nélkül életkorára, önkéntes taggá válik, ha idevonatkozó igényét a járulékos fizetés egyidejű megkeresésével, 1921 október hó 14-énél szármított nyolc héten belül a pénztárnál bejelenti. A járulékos fizetés kötelezettsége ily biztosítottnál az igény bejelentés idejétől kezdve terheli.

Ugyancsak feltétel mellett részesülhet a biztosítás kedvezményében az a foglalkozás nélkül lévő, aki önkéntes továbbfizetéssel szerzett tagságát az 4/90-1917. M. T. számú rendelet 7. §. értelmében vesztette el, s azóta is általános foglalkozás nélkül van, ugyancsak az a nyug-

dij-baleseti, vagy rokkantsági járadék, vagy erekkel egy
tekintet alá eső, ellátás élvezetében álló foglalkozás nél-
kül lévő egyén, aki, az önkéntes továbbfizetés kedvez-
ményét, annak idején igénybe nem vette. (4. §)

Bányapiúrtársaknál betegség eseteire való önkéntes biztosítá-
sra, mint az önkéntes továbbfizetéssel biztosításra kü-
lönös szabályok vannak. Ezekről, az 1758. 1923. M. É. páruú
rendelet intézkedik. É szerint a bányapiúrtárs betegség eseteire
önként biztosított tagja csak az lehet, aki a bányákban és
bányászati segédművekben, ügyosztók, a kolóniákban, vala-
mint a bányavállalatoknál a bányateleppel kapcsolatos üre-
meikben, munkás, szolga, álliszt és tisztviselőként van al-
lakolva és biztosításra nem tehető. (1. §. 1-3. bekezdés)

A bányapiúrtársaknál önkéntes továbbfizetéssel tagjá-
gát az egyébkénti jogserü feltételek felforgása eseteiben is
csak az tarthatja meg, aki, a fentebb megjelölt üregek
alkalmazásából, miért lép ki, mert, orvosi megállapítás
szerint, egészségét állapota következtében foglalkozását ed-

dígi munkakörében nem folytathatja (1. §. 4. bek.)

Önkéntes továbbíratással tagjait nem tarthatja fenn az, aki betegségű biztosításra kötelezett egyéb foglalkozásra lép át, vagy melegségügyi munkával keresetszerűen foglalkozik (1. §. 5. b.)

Mindenek felett ismertetett törvények és rendeletek által, vagy egyáltalában nem, vagy csak kivételesen szabályozott kérdéseket rendező; vagy a már azokban bejegyző még ma is actualis intézkedéseket foglalja rendszeres egészbe az 1927 évi III. tc. (életbe lépett 1928 január 1-én)

A 11. §. szerint betegség esetére önkéntesen biztosíthatják magukat maguk és állampolgáriságra tekintet nélkül:

1. a. szolgálati viszony megszűnésével a munkaadótól vagy ily polgálatmány nyújtására kívánt intézménytől nyugdíjban járadékban, vagy ereklél egy tekintet alá eső ellátásban részesülő személyek, ide nem értve a kötelező biztosítás hatálya alá eső személyeket; (6. §.)

2.) A háziiparral foglalkozók.

3.) A segéd-személyzet nélkül dolgozó önálló iparosok.

- 4.) A biztosítás kötelezettség alá nem eső napváltások;
- 5.) A külföldi állampolgárak, a magyar állam területén működő képviseleti hatóságokkal alkalmasított, területen kívüliséget nem élvező munkavállalók.
6. mindegyik bírói nyelvvizsga tanintézetek tanulói;
7. Értővelő hatályba lépéseinek időpontjától kezdve folytatólagosan mindazok; akik a törvény hatálybalépéseinek idejében az 1907. 111. tc. hatálya alá eső beutazással betegség kistése jognyerő önkeütesen biztosítva voltak; végre, azoknak kiknek önkeütes biztosítását a betegségü biztosító intézetek alapszabályai megeuegedik.

Az önkeütes biztosításnak általában csak az Országos Munkásbiztosító Intézetnél, a Budapesti Kereskedelmi Belegügyi Intézetnél és a Bényapártársaságnál van helye, más intézetnél csak akkor, ha az alapszabályai megeuegedik. (46. §. 1. bekeüdes)
Az intézetek alapszabályai az önkeütes biztosításra jogosultak körének meghatározása tekintetében a törvénytől eltérő rendelkezéseket is tehetnek (11. §.).

ben elhelyeztetek és a letartóztatási intézetek üregeiben foglalkoztatott letartóztatottakat (XIX. 7. §.), valamint a munkásbiztosító pénztár alkalmazottait (H. 1. §.), aminek az a magyarázata, hogy ezek biztosítása most már kötelező. (1927. é. 15. p. 5. §. 1. p.).

A főfelülvizelés tekintetében megmaradt a kötelező orvosi vizsgálat és életkor; így önkéntesen biztosított tagok csak azok lehettek, akik kedvező orvosi vizsgálat eredményeként kedvező egészségi állapotban találtattak; továbbá, akik 14 ik életévüket betöltötték, de 40 ik életévüket még nem haladták meg.

Ugyanakkor a korlátozás arában azokra, akik a szolgálati viszony megszűnésével a munkaadótól, vagy ily szolgálatviszony nyújtására hivatott intézménytől nyugdíjban, járadékban, vagy ezzel egy tekintet alá eső ellátásban részesülnek (H. 2. §. 1. p.), valamint azokra, akik a törvény hatályba lépésének idején már önkéntesen biztosítottak (H. 2. §. 7. p.) nemre a népjóléti és munkaügyi miniszter sem állított fel korlátokat. (12. §. 2. bekezdés.)

A törvény más korlátokat nem állít fel az önkéntes biztosítás terén.

Az önkéntes biztosításra iránuló bejelentést, akart a biztosítást kéri, akart a munkaadója előterjeszheti: (12.§)

Az önkéntes biztosítás a felvétel napjától kezdődő nyolc hét leteltét követő nappal lép hatályba. (14.§)

Az önkéntes továbbfizetéssel való biztosítástól a törvény 13. és 14.§. interkedik.

Önkéntes továbbfizetéssel is fenntarthatja biztosítását az, akinek biztosítási kötelezettsége megszűnt, tekintet nélkül korára és orvosi vizsgálat nélkül, ha a kötelezettség megszűntétől számított tizenöt napon belül a biztosítás fenntartására iránuló szándékát bejelenti és a járulékot négy hétre előre befizeti. Önkéntes továbbfizetéssel betegség biztosítást a Londonban csak az tarthatja fenn, aki a biztosítási kötelezettség megszűnését követőenül megelőző egy év tartaluma alatt összesen legalább hat hónapon át, vagy követőenül megelőző két év tartaluma alatt, összesen legalább tizenkét hónapon át betegség biztosításra kötelezett volt.

A hat, illetőleg tízezerkét hónapba nem számítható be az az idő, amelyen át az érdek a biztosított keresőképtelensége alapján táppénzzel, terhességi és gyermekágyi segélyvel, kórházi vagy gyógyintézeti ápolással segítette. A fentiokból nyilvánvaló, hogy éppen kétszáz, az önkéntes továbbfizetéssel biztosítottak előfeltétele, hogy az, aki magát önkéntes továbbfizetéssel akarja biztosítani, előzőleg oly munkaviszonyban legyen, melynél betegség esetére való biztosítás kötelező legyen. Továbbá, hogy ez a munkaviszony, melyben a biztosítás kötelező, valamely okból meg is szűnjön, mert biztosításra kötelezett, sem önkéntesen, sem pedig önkéntes továbbfizetéssel nem biztosítható (14. §). Ilyen megszűnési ok lehet po: munkaviszonyból kilépés; tisztviselő, a miniretörök a kereskedősegéd, és általában hasonló állásokban lévőkre az a körülmény; hogy fizetésük az évi 3600, illetőleg a havi 300 pengőben megállapított bérhatárt meghaladja (3. §). Valamint az önkéntes biztosításnak, úgy az önkéntes továbbfizetéssel biztosításnak is általában csak az Országos Munkásbiztosító Intézetnél, a Budapesti Kereskedelmi Beteg-

ségi Intézetnél és a Bányapénztárnaknál van helye; más intézetnél csak abban az esetben, ha alapszabály megengedi (96 §)

Önkéntes továbbfizetéssel biztosítás, csak annál az intézetnél lehetséges, amelynél a biztosított legutóbb volt kötelezett tagja.

Ezen törvény szerint tehát, ha a biztosítást önkéntes továbbfizetéssel fenntartani kívánó legutóbbi az Országos Munkásbiztosító Intézet valamely kerületi pénztársának kötelekibe tartozott, az önként továbbfizetési szándékát a lakóhelye szerint illetékes kerületi pénztárnál kell bejelentenie. Viszont, ahelyé valamely vállalati pénztár kötelekibe tartoztak, biztosításukat önkéntes továbbfizetéssel szabad választásuk szerint vagy az Országos Munkásbiztosító Intézetnek lakóhelyük szerint illetékes kerületi pénztársnál, vagy amial a vállalati pénztárnál tartózkodtak, amelynél legutóbb biztosításra kötelezettek voltak (96 §).

Bányapénztárnál önkéntes továbbfizetéssel tagzárgát a fenntartó feltételek ^{szelvény} is csak az tartózkodja meg, ahelyé

a bányarésztár alapszabálya értelmében kötelekbe tartozó vállalkozóval, üzemelő vagy foglalkozóval való munka viszonya aert szünt meg, mert orvosi megállapítást szerint egészségi állapotát következtében eddigi munkakörét nem folytathatja. (176. §) Önkeutes továbbfizetéssel tagságát nem tarthatja fenn, aronban az, aki megerőszakolási munkával keresetszerűen foglalkozik. Ez a törvény tehát fenntartotta a 4790-1917 H. t. sz.úúú rendelet hatályát.

Ar önkeutes továbbfizetéssel birtosítás hatálya ar esedékessé vált járulékok befizetéséhez napját közelebbi nappal kezdődik.

Ugy ar önkeutes birtosítás, mint ar önkeutes továbbfizetéssel birtosítás hatályára, megszűnésére vonatkozó utérkedések e törvény 14. §-ában vannak szabályozva.

Ar önkeutes e önkeutes továbbfizetéssel birtosítás hatálya megszűnik, ha a birtosított, illetőleg a munka- adó két járulékos részlettel ar esedékességen túl is adós (14. § 2. e)

Ar önkeutes is ar önkeutes továbbfizetéssel birtosítás

hatálya megszűnik továbbá akkor is, ha a biztosított az alapszabályszerű segínyt teljesre igénybe vette. (14. §. 2. b.)
Természetes továbbá az, hogy egy az önkéntes, mint az önkénttöbbfizetéssel biztosítás hatálya megszűnik még akkor is, ha az önként biztosított és az önként többfizetéssel biztosított egy munkaviszonyba lép, melynek alapján biztosító kötelezettség alá esik.

Az önkéntes többfizetéssel biztosított biztosítása még akkor is megszűnik, ha az önkéntes többfizetés kérdéséről egy év eltelt. Azok aróiban, akik a biztosítási kötelezettség megszűnése előtt évesen legalább tíz évet át betegségű biztosításra kötelezettek voltak és ezt a kötelezettség megszűnése alkalmával, vagy legkésőbb a megszűnéstől számított egy éven belül igazolják, önkéntes többfizetéssel egy éven túl is folytatólag, időbeli korlátozás nélkül szám tarthatják biztosításukat. (14. §. 3. bek.)

A tíz évre bekelt számítás azt az időt, amelyet a többfizető a világháborúban teljesített katonai vagy hadiszolgálati szolgálatban, vagy hadifogságban, vagy

elleseges internálásban töltött.

Önkéntes börtönítállakura az a szabály nem áll fenn. Míg a törvényt megelőzőleg az 4790/1917 M. é. számú rendelet 4. §-a rendelkezett az önként továbbfizetéssel börtönítállakura, akik a börtönítésre kötelezett munkaviszonyból ki-
léptek és más foglalkozásban nem léptek, legfeljebb egy évvel át való börtönítállakura engedély meg; addig a törvény az önkéntes továbbbörtönítés egész területre kiterjedti a rendelkezést.

Megengedi azonban a törvény még a szabály alóli kivételt is. Ennek nyilvánvaló indoka az, hogy az országok hadiszolgálatot teljesítő más személyek, kiknek munkaképességük és munkabiztonságuk tételenen veszélyeztetve van, az őrszolgálatot ne szenvedjék. Erre szolgál az önkéntes továbbfizetés minden időbeli korlátozás nélküli fenntartása, ha kellően igazolják, hogy megelőzően már tíz évvel át voltak börtönítállakura.

Ha akar az önkéntes, akkor a továbbfizetéssel börtönítállakura börtönítésre megengedik, önkéntes és önkéntes továbbfizetéssel börtönítállakura nyilvánvalóan is csak 11-13. §-okban megállapított feltételekkel válhatnak (14. §).

. Ha azonban az önkéntes biztosítás az alapszabály szerű
segély teljes igénybevételét követő időben szűnt meg, újabb ön-
kéntes biztosítást korhatár feltételével korlátosul nem lehet. (14. §. 4. k.)

Egyebekben az önkéntes és önkéntes továbbfizetéssel biz-
tosításnál követhető eljárást az alapszabály állapítja meg. (14. §. 5.)

A 10. §. ban foglalt rendelkezés az önkéntes és az önkéntes
továbbfizetéssel biztosításra is kiterjed (14. §. 7. bek.), ami azt
jelenti, hogy az önkéntes biztosítás és önkéntes tovább-
fizetéssel biztosítás alá nem eső egyéneknek ilyenként
bejelentése az önkéntes biztosítás, illetve az önkéntes tovább-
fizetéssel biztosítás fennállására jogalapot nem ad, meg-
pedig abban az esetben sem, ha a biztosítás fejében jár-
ulékokat fizettek be.

lényeges eltérések vannak az önkéntes és továbbfi-
zetéssel biztosítás közt, úgy a feltételekben, mint a
biztosítás kezdete, időtartalmára és megszűnésére.

Mindazon rendelkezések betepség esetére történő önkén-
tes biztosítás és önkéntes továbbfizetéssel biztosítás-
ról szólóan.

Baleset eseteire történő biztosításnál az önkéntes biztosítás köre lényegesen szűkebb, mint a betegség eseteire való biztosításnál.

Baleset eseteire nem esnek önkéntes biztosítás alá a szolgálati viszony megszüntetésével a munkaadótól, vagy ily szolgálatviszony nyújtására hivatott intézménytől, nyugdíjban, járadékban, vagy erekekkel egy telítet alá, és ellátásban részesülő személyek, ide nem értve, a 6. §-ban megjelöltek többi mindazok, kik a törvény hatálybalépésének idejében, az 1907. XII. tc. hatálya alá eső pénztárvál betegség eseteire jogszerezve önkéntesen biztosítottak (60. §).

Egyébként baleset eseteire önként biztosítottak mindazok, akik betegség eseteire önként biztosítva vannak (60. §).
A minisztérium proubaan rendelkezettel a betegség eseteire önként biztosítottak egyéb csoportjait is kizárhatja a baleseti önkéntes biztosításból (60. §).

A baleseti biztosítás a betegségivel együtt léphatályba (60.§).

A betegségű önkéntes biztosítás hatályának megszűnésével, a baleseti önkéntes biztosítás hatálya is megszűnik (60.§)

Mindazonáltal a rendelkezések tehát, melyek a 14.§-ban a betegség esetére önkéntes biztosítás kötelezésére hatályosak és megszűnésére vonatkoznak, a baleset esetére történő önkéntes biztosításra is érvényesek.

Baleset esetére önkéntes továbbfizetéssel biztosítottak a törvény kizárja azon rendelkezéssel, mely szerint azok, akik betegség esetére önkéntes továbbfizetéssel biztosították magukat, ezen az alapon baleset esetére önként nem biztosíthatók (60.§.5.bek).

Ugyan önkéntes biztosítottak, mint az önkéntes továbbfizetők ugyanolyan méretű járulékokat fizetnek, mint a biztosításra kötelezettek.

A járulék fizetésre szabály az, hogy azok akik betegség esetére önkéntesen, vagy önkéntes továbbfizetéssel

biztosítják magukat, a járulékokat előre tartottnak befizetvén (22.§.).

A szolgáltatások igénybevétele tekintetében is az önkéntesen biztosítottak teljesén azonos jogok illetik meg a kötelezően biztosítottakkal, valamint családtagjaik is egyenlő elbánásban részesülnek a kötelezően biztosítottak családtagjaival.

A járulék fizetés és a segélyezés mértékének megállapítása végett az ily módon biztosítottak is napibér-osztályba soroltatnak.

Az önkéntes tagok napibér-osztályának megállapításánál a tényleges juttatásadás szolgál alapul. Az önkéntes továbbfizető napibér-osztályának azonos arva a napibér-osztállyal, melybe mint kötelezően biztosított legulójára tartozott.

A biztosítottak által követelhetőek a következők: betegség esetében: Ingyenes orvosi gyógykezelés; gyógyszeresek; gyógyfürdők; gyógyutazások; és szükséges gyó-

gyászati segédesszékörök, a megbetegedés első napjától egy évig; táppénz; ha a betegség kesesőkeptelenséggel jár, a kesesőkeptelenség első napjától egy évig, a biztosított tényleges járadalmavaráa napi átlagának, vagy átlagos napi bérének 60% ban: Az intért a gyógykezlésre igényjogosultat kórházba (gyógyintézetbe) utalhatja, abban az esetben pedig ha a kórházi ápolás szükséges, kórházba utalni köteles (30. §).

A gyógyintézetbe utalt és felvett igényjogosult beszállítási és karanténosi költsége a biztosító intézetet terheli. (47. §) Azonban táppénzt nem igényelléltek azok az önként biztosítottak, akik a szolgáltatati viszony megszűnésével a munkaadótól, vagy ily szolgáltatmány nyújtására hivatott intézménytől nyugdíjban, járadékban, vagy esetleg ereklél egy tekintet alá eső ellátásban részesültek és ez alapján lettek önkéntesen biztosítottak; továbbá az önkéntes továbbfizetéssel biztosítottak a biztosítás első évén túl. (37. §)

A biztosítottak sültés esetében igényelhetik:

A sültéses sültészeti segédkerist és gyógykerist; terhességi segélyt, a terhesség utolsó hat hetére a biztosított nő tényleges járadalmavarása napi átlagának vagy átlagos napi bérének teljes összegében; továbbá gyermekágyi segélyt, a sültés napjától kezdve hat hétet át a biztosított nő tényleges járadalmavarása, napi átlagának vagy átlagos napi bérének teljes összegében; szoptatási segélyt, a gyermekágyi segély megszűnését követő tizenkét hétet át azok a biztosított nők, akik a gyermekeiket maguk szoptatják. (30. §.)

Segélyre van a biztosított nő igényjogosult, aki igazolja, hogy a sültés előrelátható időpontját megelőző egy éven belül összesen legalább hat hónapon át betegség esetére biztosított volt (40. §.)

Tenetszerinti segély jár az ellalt biztosított tényleges járadalmavarása napi átlagának, vagy átlagos napi bérének hárminnezeres összegében. Valamint a köte-

lerő, úgy az önkeütes biztosítottaknak, valamint az ön-
keütes továbbfizetéssel biztosítottaknak tulucuo segélyként
engedélyezhető, a következők:

Költőgezebb gyógyászati segédeszközök, mikor, miután,
rögzítő tőh, műfog stb.) továbbá ellátással járó gyógyfürdő-
engedélyezhető, annak a biztosítottnak, aki az igény
bejelentését közvetlenül megelőző két évben belül, le-
galább egy éven át betegség pötére biztosított volt.
A táppénz a segélyes kérdésitől, vagy valamely későbbi
szaktól kezdve felemelhető, a biztosított tényleges jára-
dalmánya napi átlagának, vagy átlagos napi-
béreinek 75% -ig, terheneği gyermektől, vagy szopta-
tási segélyben részesülő biztosított nőnek, úgy sim-
ten tuberkulózis miatt gyógykezelési segélyben részesi-
lő biztosítottnak, tej engedélyezhető legfeljebb napankénti
egy liter mennyiségben; a biztosított nő szoptatási segélybe
felemelhető a szoptató tej tartalma, vagy tartalmának
egy részét át, a biztosított nő járadalmának napi átlagá-

nah, vagy átlagos napi bérének 60% ig; szoptatási, e-
gélyben részesülő biztosított nőnek táppénz engedélyhez-
tő arra az időre, amelyen a részvevő igazolt betegsége
miatt, emelk ápolása végett orvosai rendelkezre a kereső
munkától tartózkodik; gyermekágyi segélyben részesülő
biztosított nőnek részvevőkelengye adható, vagy kölcsön-
özhető; az ellátott biztosított utóbb járó tennetkevisi
segély felemlhető a tényleges járadalumarás napi álla-
gónah, vagy átlagos napi bérének negyvenszereséig (3/4).
A törvény hasonlóképen kiterjeszti a kötelező biztosítás
esetében a családtagok részére járó segélyt, az ön-
kéntes biztosítottak és önkéntes társaságokkal biztosítottak
részére is.

Biztosítás megpantjábólól családtagoknah tekint-
hetőek: a biztosítottak házas társa, törvényes házasságon
kívül született, vagy kormányhatósági megerősítéssel
örökbe fogadott gyermeke, mostoha gyermeke, un-
okája; szülője; nagyszülője és testvére, ha a biztosít-
tott saját háztartásában tartja el őket. Segélye-

zeire az előbb megjelölt feltétellel a feleség minden esetben, a gyermek az anyóska és a testvér tizeuhatodik élet évének betöltéséig, a férj, a szülő, a nagyszülő pedig hatvanadik élet évének betöltésétől kezdve jogosult. (32.3).

Korhatárra való tekintet nélkül igényjogosult a családtag, ha valamely testi vagy szellemi fogyatkozás következtében keresőképtelen, továbbá a gyermek, a mostoha gyermek, az anyóska és a testvér ~~harminc~~ negyedik évének betöltéséig; ha hivatalos felmérések vagy tanulmányai folytatásának okából nem kereshet és ezért egészben vagy túlnyomó részben eltartásra került. A feleséggel egyenlő feltétellel és mértékben igényjogosult az a nő, aki feleség hiányában a biztosítottnak tartását vállalja. (32.3) Mint családtag betegség esetére nem igényjogosult az, aki biztosításra kötelezett önként, vagy önkéntes további ívettel saját maga által biztosított, ugyanígy az sem, akinek tartása szempontjából számottevő saját keresete van.

A biztosított családtagjai részére igényelhető segítségek:

Betegség esetén: orvosi gyógykezelés, gyógyszeresek, gyógyfürdők; gyógyújságok és a szükséges gyógyászati segédeszközök, a megbetegedés első napjától kezdve egy évig (30. §), kórházi ápolás ugyanabból a betegségből kifolyólag egy évi időtartalumon belül legfeljebb négy héten át. (48. §)

A feleség és a feleség hiányában a biztosított hártartását verető, mint családtagi részére születés esetén a következő segélyek járnak: a szükséges szülészeti segédkezelés és gyógykezelés, ugyancsak terhességi segély a terhesség utolsó négy hetére, továbbá gyermekágyi segélyt, a születés napjától hat héten át, végül szoptatási segély, a gyermekágyi segély megszűnését követő tizenkét héten át. A terhességi és gyermekágyi segély napi 40 fillér, szoptatási segély napi 30 fillér. (30. §).

A biztosítottak családtagjai részére túllució segélyként járnak a következők: költségesebb gyógyászati segédeszközök; a biztosított feleségénél terhességi és gyermekágyi segélye a férj tényleges javadalmaránya napi átlagának, vagy átlagos napi bérének feléig,

szoptatási segélye pedig annak 30%-ig felelthető; a biztosított gyermekügyi segélyben részesülő feleségének eszeűsö keelugye adható, vagy kölwönözhető; családtagnak tudóbetege szanatóriumi ápolás adható; családtagnak elhalálozása esetén temet kerési segély engedélyezhető, amely a biztosított tényleges javadalmának napi átlagának, vagy átlagos napi bérenek húszszorosát meg nem haladhatja (32. §).

Káthathatjuk tehát, hogy úgy ar önkéntes, mint ar önkéntes továbbfizetéssel biztosítás, a szocialis kedverményben való részesedés kibővítését jelenti. Bár igen sokra megy aronkrah a szocialis, kih ily módon a biztosítás kedverményében részesülhetőknek, mégis igen kevesen vesik igénybe. Ennek részben ar oka, hogy ar érdekelték vagy része előtt egyáltalában ismeretben ar önkéntes biztosítás kedverményeinek lehetősége. Létszerio lenne a népet erre jogaira iskolai, vagy ismeretterjesztő előadások, vagy más módon kioktatni.

. Ha pedig a társadalom jövedelme nem volna
meg az eredelmény, akkor ismét az államnak
kell segítenie. Mindenesetre legjelzszerűbb lenne
az önkéntes biztosítotakra is kiterjeszteni a
kötetlen biztosítást.

DEBRECENI EGYETEMI KÖNYVTÁR
13464/1952
gyarapodási naplószám